

DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspunderea Limitată „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „Viknograd” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016, prin care au fost respinse cererile apelanților Societatea cu Răspundere Limitată „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav cu privire la scutire de la plata taxei de stat și s-a acordat apelanților Societatea cu Răspundere Limitată „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav un termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat,

c o n s t a t ă :

La 05 iunie 2015, ÎCS „Viknograd” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că în temeiul contractului de vânzare-cumpărare a mărfii nr. 141/03,2013 din 25 august 2010 și a facturilor fiscale nr. DV7404933 din 31 decembrie 2014, nr. DV9805287 din 12 martie 2015, nr. DV9805288 din 12 martie 2015 și nr. DV9805410 din 19 martie 2015, ÎCS „Viknograd” SRL a livrat marfă către SRL „Miriamplast & Co”, în sumă totală de 93 514,16 lei, care urma să fie achitată în termen de 10 zile din momentul livrării a mărfii.

În aceste condiții, afirmă că termenul de plată a devenit scadent la data de 10 ianuarie 2015, 22 martie 2015 și respectiv, la data de 29 martie 2015. Însă, până în prezent datoria nu a fost stinsă în totalitate, la moment constituind datoria de 91 980,69 lei.

La fel, specifică reclamantul că întru asigurarea executării obligațiilor rezultate din contractul menționat, între ÎCS „Viknograd” SRL și Golban Stanislav a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 41/06.2013 din 06 iunie 2013, prin care ultimul și-a asumat obligațiunea de a răspunde cu patrimoniul propriu, în cazul neexecutării obligațiilor de către SRL „Miriamplast & Co” în cadrul derulării contractului de vânzare-cumpărare enunțat mai sus.

Cu referire la prevederile art. 512, 602 Cod civil și pct. 6.1 al contractului menționat, mai invocă reclamantul că fidejutorul Golban Stanislav s-a obligat, în cazul neonorării obligațiilor de către SRL „Miriamplast & Co”, să compenseze reclamantului penalitățile de întârziere, cheltuielile de judecată și alte pierderi ce rezultă din neexecutarea obligațiilor de plată ce derivă din contractul de vânzare-cumpărare a mărfii nr. 141/03,2013 din 25 august 2010, precum și dobânda de întârziere.

Astfel, susține că datoria SRL „Miriamplast & Co” și a lui Golban Stanislav față de ÎCS „Viknograd” SRL constituie 154513,05 lei, inclusiv: 91 980,69 lei datoria pentru marfa livrată, 59527,24 lei penalitatea, calculată în baza contractului și 3005,12 lei dobânda de întârziere, calculată în conformitate cu prevederile art. 619 Cod civil.

Relevă reclamantul că a întreprins măsurile în vederea soluționării pe calea amiabilă a litigiului apărut, expediindu-le în adresa părților somațiile, prin care i-a comunicat despre încălcarea obligațiilor contractuale și i-a solicitat achitarea datoriei restante, cu toate acestea, până în prezent datoria nu a fost stinsă.

Solicită încasarea din contul SRL „Miriamplast & Co” și a lui Golban Stanislav în beneficiul ÎCS „Viknograd” SRL a sumei de 91 980,69 lei cu titlu de datorie pentru marfa livrată, a sumei de 59 527,24 lei cu titlu de penalitate și a sumei de 3 005,12 lei cu titlu de dobânda de întârziere, precum și a sumei de 452,48 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru achitarea taxei de stat.

Prin hotărârea Judecătorei Hâncești din 07 aprilie 2016, acțiunea a fost admisă, fiind încasat în mod solidar de la SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav în beneficiul ÎCS „Viknograd” SRL datoria în sumă de 91,980,69 lei, dobânda de întârziere în mărime de 3005,12 lei, penalitatea în sumă de 59 527,254 lei și taxa de stat în sumă de 4635,39 lei, iar în total suma de 159 148,44 lei.

La 29 aprilie 2016, SRL „Miriamplast & Co”, în persoana administratorului Golban Stanislav a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii integral.

Tot la data de 29 aprilie 2016, apel nemotivat a fost depus și din partea lui Golban Stanislav, care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii integral.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, nu s-a dat curs cererilor de apel declarate de SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav, fiind comunicat apelanților SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav, despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererilor de apel în mărime a câte 3476,54 lei pentru fiecare apelant și cererile de apel motivate, acordându-le pentru aceasta un termen de până la data de 06 octombrie 2016, ora 11.00. Totodată, a fost explicat apelanților SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav că în caz dacă nu vor lichida neajunsurile menționate, cererile de apel în corespundere cu art. 369 alin.(1) lit. a) CPC vor fi restituite.

La 06 octombrie 2016, SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav au declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii integral. Concomitent apelanții SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav au solicitat scutirea integrală de la plata taxei de stat pentru judecarea cauzei în ordine de apel din motivul stării financiare dificile.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016, au fost respinse cererile SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, fiind comunicat apelanților despre necesitatea prezentării dovezi de plată a taxei de stat și acordat apelanților un termen suplimentar până la 20 decembrie 2016 ora 14.30 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat. Totodată, s-a comunicat părților că ședința de judecată este stabilită pentru data de 20 decembrie 2016 ora 14.30 în incinta Curții de Apel Chișinău, sala nr. 1, etj.1, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 73, mun. Chișinău și explicat apelanților că în cazul în care nu va fi prezentată dovada de achitare a taxei de stat, cererile de apel vor fi restituite.

La 29 noiembrie 2016, SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav au declarat, prin intermediul oficiului poștal, recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016 și emiterea unei noi încheieri prin care apelanții SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav să fie scutiți de la plata taxei de stat în mărime a câte 3476,54 lei pentru fiecare privind judecarea cauzei în ordine de apel.

În motivarea recursului au invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel, considerând că cerința cu privire la scutire de la plata taxei de stat urma a fi admisă cu acceptarea apelului spre examinare.

Susțin că cererea cu privire la scutire de la plata taxei de sta pentru judecarea apelului a fost întemeiată pe prevederile art. 85 alin.(4) CPC și pe faptul că SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav sunt într-o situație financiară dificilă.

Astfel, invocă că SRL „Miriamplast & Co” este în imposibilitatea de a achita taxa de stat în mărime de 3476,54 lei, deoarece pe contul bancar al întreprinderii nu sunt careva mijloace bănești din care să achite taxa de stat în mărimea stabilită de instanța de apel.

Afirmă că la cererea de apel motivată a fost anexată confirmarea băncii BC „Moldova-Agroindbank” SA privind lipsa mijloacelor disponibile în cont pentru achitarea taxei de stat, fapt care nu a fost apreciat corespunzător de instanța de apel.

În susținerea celor invocate, face referire și la confirmarea băncii BC „Moldova-Agroindbank” SA actualizată, care confirmă că la data de 23 noiembrie 2016 situația privind lipsa mijloacelor financiare nu s-a schimbat și se reconfirmă imposibilitatea achitării taxei de stat în mărimea stabilită de instanța de apel.

Relevă că solicitarea de scutire a apelantului Golban Stanislav se întemeiază pe faptul că acesta activează în calitate de administrator al SRL „Miriamplast & Co”, iar din motiv că întreprinderea menționată nu activează dânsul nu încasează careva salariu în calitatea sa de administrator și astfel este în imposibilitate să achite taxa de stat.

Consideră că din materialele anexate la dosar se evidențiază cu certitudine că dânsii nu dispun de mijloace financiare la contul întreprinderii, astfel încât, sunt în imposibilitate de a achita taxa de stat la depunerea apelului, care este o sumă excesivă în raport cu sursele lor financiare disponibile.

Din considerentele menționate, luând în cumul circumstanțele menționate și faptul că au o situație materială precară consideră întemeiată admiterea cererii de recurs și scutirea lor de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel. Or, neeliberarea parțială a lor de la plata taxei de stat ar duce la îngrădirea accesului la un tribunal, fapt ce în consecință este o încălcare a art. 6§1 din Convenție.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Instanța de recurs consideră că recurenții SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav s-au conformat prevederilor legale și ai declarat recursul împotriva încheierii instanței de apel din 15 noiembrie 2016, prin intermediul oficiului poștal la 29 noiembrie 2016, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, se constată că SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav au depus cererile de apel nemotivate împotriva hotărârii Judecătoriei Hâncești din 07 aprilie 2016 și fără a achita taxa de stat, care, însă, se impune a fi achitată, or litigiul în cauză este unul patrimonial.

Drept urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, nu s-a dat curs cererilor de apel declarate de SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav, fiind comunicat apelanților SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav, despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat la depunerea cererilor de apel în mărime a câte 3476,54 lei pentru fiecare apelant și cererile de apel motivate, acordându-le pentru aceasta un termen de până la data de 06 octombrie 2016, ora 11.00. Totodată, a fost explicat apelanților SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav că în caz dacă nu vor lichida neajunsurile menționate, cererile de apel în corespundere cu art. 369 alin.(1) lit. a) CPC vor fi restituite.

Neajunsurile nominalizate, au fost înlăturate de către apelanții SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav doar parțial, aceștia prezentând în termenul acordat doar cererea de apel motivată, concomitent solicitând și scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel.

În susținerea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, apelanții SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav, au invocat că sunt în imposibilitate de a achita taxa de stat în mărime de 3476,54 pentru fiecare apelant, din motive obiective, întrucât, pe contul bancar al întreprinderii au fost aplicate neîntemeiat sechestre de asigurare a acțiunii pe alte cauze, fapt care a generat stoparea procesului de producere a întreprinderii, fiind astfel exclusă din circuit o valoare bănească considerabilă a întreprinderii.

Iar în confirmarea faptului că nu dispun de mijloace bănești în vederea achitării taxei de stat pentru depunerea apelului, apelanții au prezentat doar certificatul eliberat de către BC „Moldova-Agroindbank” SA, prin care se confirmă existența grevărilor la contul bancar al SRL „Miriamplast & Co”.

Drept urmare, prin încheierea din 15 noiembrie 2016, instanța de apel a respins cererile SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a comunicat apelanților despre necesitatea prezentării dovezi de plată a taxei de stat, acordându-le apelanților un termen suplimentar până la 20 decembrie 2016 ora 14.30 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat. Totodată, s-a comunicat părților că ședința de judecată este stabilită pentru data de 20 decembrie 2016 ora 14.30 în incinta Curții de Apel Chișinău, sala nr. 1, etj.1, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 73, mun. Chișinău și explicat apelanților că în cazul în care nu va fi prezentată dovada de achitare a taxei de stat, cererile de apel vor fi restituite.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 368 alin. (1) CPC care statuează expres că dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și art. 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. art. 364 alin. (1), 365 alin. (4) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxa.

Conform art. 84 CPC RM, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri, iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs, statuează că concluzia instanței de apel, în sensul expus prin încheierea din 15 noiembrie 2016, este întemeiată și legală, deoarece apelanții SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav nu au prezentat probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea cererilor de apel, la caz fiind în mărime de 3476,54 lei pentru fiecare apelant.

Or, argumentul precum că contul bancar al întreprinderii SRL „Miriamplast & Co” a fost blocat, fapt ce face imposibilă achitarea taxei de stat la depunerea apelului, nu poate fi reținut de instanța de recurs, deoarece SRL „Miriamplast & Co” ca persoană juridică, în susținerea acestor afirmații, urma să prezinte o informație deplină de la organul fiscal cu privire la deținerea conturilor bancare, pe când doar informația cu privire la sechestrarea conturilor la BC „Moldova-Agroindbank” SA, nu denotă și faptul că apelantul nu deține și alte conturi bancare și nu dispune de alte mijloace bănești care ar permite achitarea taxei de stat.

Sub acest aspect se constată că înscrierile prezentate de apelantul SRL „Miriamplast & Co” sunt insuficiente pentru a considera că ultimul este în imposibilitatea de a achita taxa de stat în cuantumul stabilit de instanța de apel prin încheierea din 30 iunie 2016.

De altfel, și argumentul invocat în recurs precum că, situația financiară precară a lui Golban Stanislav, face imposibilă achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel, nu poate fi reținut de instanța de recurs, deoarece în confirmarea acestei susțineri apelantul nu a prezentat probe concludente care ar demonstra situația materială precară și care ar permite aplicarea prevederilor art. 85 alin. (4) CPC.

Iar însuși faptul că Golban Stanislav activează în calitate de administrator al SRL „Miriamplast & Co”, activitatea căreia a fost sistată, fapt care a generat și sistarea încasării a cărorva plăți salariale în calitatea sa de administrator, nu confirmă situația materială dificilă a lui Golban Stanislav și nu constituie temei justificativ de scutire de la plata taxei de stat, cu atât mai mult că odată cu depunerea cererii cu privire la scutire de la plata taxei de stat, ultimul nici nu a prezentat probe care ar confirma că situația sa financiară este precară, deși era ținut să prezinte instanței probele ce justifică imposibilitatea achitării taxei de stat, după cum sugerează art. 85 alin.(4) CPC.

În acest context Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a menționa și faptul că în situația din speță, prin concluzia instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul recurenților privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cât și de internațională.

Or, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (*cauza Golder v. the United Kingdom §-36 din 21 februarie 1975*), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashimgdane vs United Kingdom 28 mai 1985*).

Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, decît dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (*cauza Bellet vs France §-31, Garcia Manibardo vs Spain §-44*).

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa:

- *cerința privind scopul legitim al limitării* – este îndeplinită, având în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atât descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției. (*cauza Weissman și alții împotriva României §-35, Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom §-61*)

- *raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit*, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cât și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătit de reclamant și raportat la veniturile sale.

În consecința, se va remarca și faptul că cuantumul taxei de stat, stabilit spre achitare de apelanții la depunerea cererilor de apel, nu depășește limitele stabilite de lege, din care considerente, este apreciat critic de către instanța de recurs și afirmația recurenților precum că instanța de apel prin respingerea cererilor de scutire de la plată a taxei de stat nu a luat în considerație că faptul dat poate constitui o lezare a dreptului de acces la justiție.

Mai mult că prevederile art. 85 alin. (1) CPC, acordă dreptul instanței judecătorești de a decide asupra scutirii de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei, dar nu-i impune obligații în sensul dat.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurenți sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către SRL „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Societatea cu Răspunderea Limitată „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „Viknograd” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Miriamplast & Co” și Golban Stanislav cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Tamara Chișca-Doneva